

● Inkjet-fotopapier ●

Wessel Sijl

Baan je een weg door het oerwoud
van het enorme aanbod aan soorten en maten ...

In de SoftwareBus heb ik meermaals een artikel gewijd aan het printen van digitaal verkregen foto's. Daarbij heb ik al wat aandacht besteed aan het te kiezen fotopapier voor inkjetprinters, maar nog niet diepgaand. Daarom is het nu een goed moment om dit eens uitvoeriger onder de loep te nemen: welke soorten papier zijn er, voor welk doel, en, ook niet oninteressant: wie maakt of levert het, en welke service hebben de leveranciers paraat? Er is een werkelijk gigantische keuze, een waar oerwoud. Lees verder, en probeer je een weg te banen door het gigantische en dichtbegroeide woud van de fotopapieren.

Dit artikel gaat dus over fotopapier voor inkjetprinters. Er zijn ook fotopapieren speciaal voor laserprinters en sublimatieprinters, maar die worden in dit artikel niet behandeld. Wellicht dat een andere lezer zich geroepen voelt om daar een artikel over te schrijven. Wel tip ik even aan dat er ook papier geleverd kan worden dat voor zowel inkjet- als laserprinters geschikt is. Kijk kritisch naar de geschiktheid voor de soort printer als je papier aanschaft, zeker als het om duur papier gaat.

Laat ik beginnen om te stellen dat het gewoon heel mooi is dat de keuze zo groot is. Het is zelfs vele malen groter dan het aanbod ooit van donkere kamer fotopapieren in de hoogtijdagen van de analoge fotografie. Er is dus veel concurrentie, met veel kans om voor redelijke prijzen mooie papieren te kunnen scoren. Maar onder dat grote aanbod zitten uiteraard ook mindere goden. In ieder geval lijkt het inkjet fotopapier, in zijn algemeenheid gesproken, simpeler geproduceerd te kunnen worden dan de lichtgevoelige donkere kamer papieren van weleer. Dat blijkt onder meer uit het feit dat het niet lichtgevoelig is en niet meer afkomstig van 'speciale' fotopapierfabrieken (zoals ooit Kodak, Ilford, Agfa, Tetenal, enz.), maar dat elke zichzelf respecterende papierfabriek met een beetje goede wil fotopapier voor inkjetprinters kan maken. Er zijn werkelijk talloze namen en typen papier in de handel.

Het afdrukken van kunst is van alle tijden

Waarom speciaal papier voor fotoprints?

Als je je foto's op gewoon papier print, dan wordt de afbeelding vrij flets. De kleuren komen niet goed tot hun recht, de foto ziet er onscherp en verweekt uit, en het papier krult

doordat er te veel inkt op komt. Papier speciaal geschikt voor het drukken van foto's heeft een speciale toplaag, is dikker en zal niet krullen als er veel inkt op geprint wordt (en de inkt lekt er niet uit). Kleuren en details blijven op zulk papier beter behouden. Daardoor kan fotopapier meer dots (= inktspatjes) per inch verwerken, en het biedt daarmee een hogere printresolutie. Maar het allerbelangrijkst is de toplaag, de coating, waarop de inkt komt; die is zeer bepalend voor de uiteindelijke kwaliteit.

Welke formaten papier zijn er?

Het meest gebruikte formaat papier is A4. Dat is een bekende maat uit de papierproductie, zoals we die bv. kennen van kantoortoepassingen. Met de komst van de digitale fotografie, en daarmee ook het langs digitale weg printen, is goedgevoeligs afscheid genomen van de aloude maten van het chemische lichtgevoelige papier (zoals 18 x 24 cm of 24 x 30 cm), en is de bekende industriële standaardnorm overgenomen. Afgezien van de thans veelgebruikte maat A4, is juist bij papieren voor het printen van foto's een zeer grote keuze op de markt. Het aanbod verschilt per fabrikant/leverancier, maar globaal varieert het aanbod van vellen fotopapier van A6 (briefkaartformaat) tot A2. Daarnaast zijn er ook '+' of 'extra maten' in de markt, waarvan A3+ (= 329 x 483 mm) de bekendste is in de fotowereld. De grotere producenten/leveranciers leveren ook complete rollen (bv. van 30 meter lang) met diverse breedten (van 25 tot ca. 150 cm). De amateur zal meestal kiezen voor de vellen.

Hieronder een aardig overzicht van de formaten van vellen papier.

De maten die je prefereert zijn uiteraard afhankelijk van de maximale maat die je printer aankan. Onder de bevro-

naam	Lengte mm	Breedte mm
A0	1189	841
A1	841	594
A2	594	420
A3	420	297
A4	297	210
A5	210	148
A6	148	105
A7	105	74
A8	74	53
A9	53	37
A10	37	26

De bekende papierformaten en afbeeldingen

amateurfotografen is de voornoemde A3+-fotoprinter vrij populair. De maat A3+ is net iets groter dan A3. Ook A2-printers zie je wel onder amateurs, maar dat is toch al weer een hele 'kist' waarvoor je de ruimte (en de financiën!) moet hebben.

Wat is de dikte/het gewicht van het papier

De dikte van het papier, oftewel het gewicht, wordt gemeten per vierkante meter en uitgedrukt in grammen, en is per product verschillend. Dus als we spreken over het gewicht van het papier, dan wordt hiermee feitelijk de dikte bedoeld. Als we spreken over 200 gramspapier, dan betekent het dat een vel van A0-formaat 200 gram weegt (A0 is globaal 1 vierkante meter, t.w. 841 x 1189 mm). Vaak wordt gesteld: hoe zwaarder het fotopapier, hoe mooier de print. Daar schuilt een zekere waarheid in, maar vanzelfsprekend is het niet.

Het zogenaamde 'fotopapier voor dagelijks gebruik' is niet zo zwaar, en je kunt het gebruiken als je veel afdrucken wilt maken waarbij topkwaliteit niet nodig is. Dit eenvoudige fotopapier heeft een gewicht van ongeveer 170 gram. Topkwaliteit fotopapier, dat ook voor professionele (art)prints wordt gebruikt, weegt meestal tussen de 235 en 290 gram. Overigens worden tegenwoordig ook nog zwaardere kwaliteitspapieren (tussen de 300 en 350 gram) aangeboden. Deze heel zware papieren voelen vrij stijf aan (het is al bijna een soort dun karton), en je printer moet dat ook aankunnen (let op: lang niet alle printers kunnen dat!).

Overigens zegt gewicht niet alles over de fotokwaliteit. Er zijn nl. ook heel goede papieren van gerenommeerde fabrikanten van ca. 180 gram. De eerlijkheid gebiedt me te zeggen dat een papier van ca. 260 gram voor mij persoonlijk het prettigst aanvoelt, als een echte foto. Niet voor niets schermen de producenten en verkopers vaak met het 'look and feel'-effect. Bij demofoto's, bijvoorbeeld op beurzen, hangen de demopapieren vaak los, of wordt er een voorbeeldprintje aangeboden om het papier (gewicht en structuur) te voelen. Ook handig zijn de 'waaiers' met een overzicht van alle soorten papieren van een bepaald metassortiment

Handig voor het maken van een keuze: waaier met assortiment papieren

Soorten papier - het oppervlak

De soort uitvoering wordt, afgezien van afmetingen en gewichten (zie hiervoor) bepaald door de oppervlakte - de toplaag -, de structuur en de 'witheid' van het papier. De toplaag van het fotopapier kan mat, glanzend of een tussenform zijn. Dit vergt nadere uitleg.

Mat fotopapier

Zoals het woord al zegt, is het papier niet glanzend. Dat wil zeggen dat het geen licht reflecteert, dat het geen spiegelend effect heeft, en vingerafdrukken vrijwel niet zichtbaar zijn op dit papier. Het is daarmee bijvoorbeeld een goede keuze als je foto's aan andere mensen geeft om te bekijken. Het nadeel is dat mat papier wat minder kleurdiepte heeft (wat meer neigend naar pasteltinten), dat het meer inkt absorbeert, en dat de foto ogenschijnlijk iets minder scherp is. Deze nadelen zijn echter weer heel betrekkelijk als het pa-

pieren zijn van een gerenommeerde fabrikant. Die blijken in staat te zijn om zaken als scherpte-impressie en kleurdiepte bij mat papier op topniveau te brengen. Sterker nog, de meeste fine-art papieren (daarover verderop meer) voor topdrukken zijn meestal mat.

In de oude tijd van analoge chemische fotografie, toen ik zelf in de donkere kamer mijn foto's afdrukte, was ik terughoudend met mat papier vanwege de voornoemde eigenschappen; je moest het selectief gebruiken. Maar thans, in het digitale tijdperk ervaar ik dat heel anders, nu met mat papier van een degelijk merk het resultaat juist verbluffend fraai kan zijn, en die zogenaamde nadelen niet meer spelen.

Glanzend fotopapier

Er zijn vrij veel soorten glanzend fotopapier. Over het algemeen is de kwaliteit van glanzend papier (vaak op zijn Engels 'glossy' genoemd) in orde; dat wil zeggen dat de kleuren goed tot hun recht komen en de foto's veel details kunnen bevatten. Vaak wordt gesteld dat glanzend beter is dan mat (vanwege kleurdiepte en scherpte). Dat is zeker zo bij de merken die standaardkwaliteit (zoals voor 'dagelijks gebruik') leveren. Bij de gerenommeerde merken is dat verschil in kwaliteit er eigenlijk niet; zowel glans als mat biedt uitstekende afdrukkwaliteit. Het is meer een kwestie van smaak geworden, of de relatie met de soort fotografie (zoals mat heel fraai kan zijn bij bijvoorbeeld portretten, en glanzend bij architectuur).

Het nadeel van glanzend papier is dat het veel licht reflecteert en een hoog spiegelen effect kan hebben. Daarmee zijn ook vuil en vingerafdrukken snel zichtbaar op de foto. Om o.m. deze redenen wordt glanzend papier vaak gebruikt voor foto's die ingelijst worden, en ook omdat lijstglas visueel iets van de densiteit wegneemt.

Glanzend fotopapier heeft in vergelijking tot matte papieren meer tijd nodig om te drogen, omdat de glanslaag weinig inkt absorbeert.

Er wordt vaak gesteld dat kleurenfoto's het best tot hun recht komen op high glossy fotopapier (dus zo glanzend mogelijk) en zwart-wit foto's juist op (semi-) mat fotopapier. Ik vind dat nogal betrekkelijk; het is eerder smaak gebonden. Feit is wel dat de kleurkracht en scherpte (visueel) hoog zijn bij een glanzend papier. Daarbij moet mij nogmaals van het hart dat bij matte papieren van een kwaliteitsmerk de kleurkracht en diepe zwarten ook zeer goed zijn. Zachte tinten of pasteltinten (denk bijvoorbeeld aan huidskleur) komen goed tot hun recht op zacht glanzend fotopapier (bijvoorbeeld satin-gloss of pearl-glossy).

Dit brengt mij op een nadere uitsplitsing van glanzende papieren.

Glossy

Dit is de standaard onder glanzend papier. Voor de meeste standaard printers is dit het ideale fotopapier. Premium Glossy of High Glossy: Dit papier toont de scherpste details en hoogste kleurwaarden. Dit type papier wordt met name gebruikt in de betere fotoprinters, omdat met een standaardprinter lang niet de optimale kwaliteit uit dit type papier gehaald wordt.

Semi-Glossy: Dit is een goede variant tussen mat en glanzend in. Een licht glanzende laag zorgt ervoor dat de kleuren beter tot hun recht komen en zal niet zo veel weerspiegeling hebben als normaal glanzend materiaal.

Glossy Pearl: Dit hoogwaardige fotopapier is in feite ook een semi-glossy papier. Het is met name geschikt voor mode-, architectuur- en portretfotografie, alsmede foto's waarbij de ruimte- en dieptewerking een belangrijke rol spelen. De structuur wordt soms in diverse gradaties geleverd (fijne of juist iets grovere pearl), wat naar smaak kan worden toegepast. Ik gebruik het als standaard papier, mede omdat het voor bijna alle soorten fotografie kan worden ingezet.

De structuur

Met mat en glans is nog lang niet alles gezegd over de oppervlakken. Er zijn ook uiteenlopende structuren verkrijgbaar, vooral bij de grotere/bekende producenten van kwaliteitspapier. Meestal bedoeld voor aanvullende artistieke eigenschappen van het papier (en de afbeelding). Of dat mooi en nuttig is, is vooral een kwestie van smaak, en van de soort foto.

Welke soorten structuren zijn zoal verkrijgbaar? Een greep: geëtt (fijn of grof), houtstructuur, leerstructuur, textielstructuur, enz. Vaak worden zulke papieren onder de meest artistieke typebenamingen op de markt gebracht, veelal verwijzend naar kunstvormen of beroemde kunstenaars als 'William Turner', of 'Albrecht Dürer' of 'German Etching', enz.

Ik heb verschillende van deze (dure) papieren mogen uitproberen. De printkwaliteit is bij de gerenommeerde merken dik in orde, maar of de structuur ook echt bijdraagt aan de foto, is een kwestie van smaak. Soms heel fraai en nuttig, soms weinig tot niets toevoegend.

Globaal - en dat is mijn persoonlijke mening - komen deze gestructureerde oppervlakken het beste tot hun recht bij kunstproducties, anders dan foto's, of bij fotografiek (al dan niet gelardeerd met artistieke effecten).

Voor het reguliere fotowerk prefereer ik semi-glans (meestal een fijne pearl), glanzend of mat. Als je zelf wat wil uitproberen en je er een mening over vormen, dan is het interessant om eens een proefpakketje van diverse soorten papier te bestellen. Veel merken/leveranciers bieden die optie.

Een bijzonder oppervlak van printpapier, dat niet vergeten mag worden, is dat met een metallieke uitstraling. Best fraai, maar je moet het selectief toepassen.

Voor foto's van bv. architectuur, of van zaken waar veel glanzend metaal hoofdbestanddeel is van de foto, kan het heel fraai zijn. En voor portretten, mijns inziens, 'not done' (tenzij het met een specifieke artistieke bedoeling is).

Een mooi gestructureerd papier van Hahnemühle

Er is trouwens nog een bijzondere variant, wat niet zozeer slaat op het oppervlak, maar eerder op de fijnheid (of juist grofheid), inclusief de randen. Dat is papier dat als het ware rechtstreeks handgeschept van een klassieke papiermolen afkomstig is - bv. van de papiermolen in het Openluchtmuseum te Arnhem. Alleen met dit verschil dat het oppervlak - niet zichtbaar - met moderne technieken met een speciale toplaag geschikt is gemaakt voor de inkjetprinter.

Het Duits heeft er een aparte naam voor: *Bütenpapier*. Interessant voor allerlei artistieke prints. Een bekende fabrikant van dit bijzondere papier is Hahnemühle; niet heel verrassend als je bedenkt dat deze topfabrikant van kunstenaarspapieren al bestaat sinds 1584! Een knipoog naar het eigen verleden. Zeker ook interessant voor het presenteren van foto's op een heel speciale manier. Maar ook hier geldt in zijn algemeenheid: kritisch en selectief toepassen.

Witheid en helderheid

Over fotopapier wordt vaak gesteld: hoe witter en helderder, hoe beter. Het klopt in zoverre dat het bijdraagt aan de contrastomvang, en om een print er sprankelend uit te laten zien. Immers, de witte tinten zijn de delen van de foto die niet of van heel weinig inkt zijn voorzien.

Toch is de stelling dat een geheel witte ondergrond per saldo het beste is maar heel betrekkelijk. De witheid wordt namelijk in sterke mate verkregen door het toepassen van optische witmakers. Die optische witmakers hebben het nadeel dat ze de kleuren verschillend kunnen doen lijken bij verschillende lichtbronnen. Zeker bij de goedkopere papieren is dat het geval. Het kan ook 'kil' overkomen. En niet in de laatste plaats omdat het niet bijdraagt aan lang behoud van een print. Witmakers kunnen namelijk in de loop van de tijd vergaan, zeker bij goedkopere merken papieren.

Daarom zijn er ook (vele) soorten papier die juist wat minder wit zijn. Die zie je voornamelijk bij de fine-art-papieren - hierover verderop meer. Dat komt door het weglaten van optische witmakers, zodat daarmee de natuurlijke kleur van het papier de briljante uitstraling moet bepalen. Of door in beperkte mate witmakers te gebruiken.

Hoe kan het dat een foto dan zonder of met weinig witmakers toch heel krachtig kan overkomen? Dat wordt in sterke mate bepaald doordat het papier een hoge kleurdiepte c.q. zeer diepe zwarting kan genereren, alsook een rijkdom aan tussentinten. Het is dan ook geen verrassing dat dit vooral wordt geboden - zoals hiervoor al genoemd - door de dure kwaliteitsmerken, die in staat zijn dat te produceren. Dan komt het op de 'hogeschool' van papier maken aan, vooral met de coating.

Er zijn uiteenlopende motivaties om witmakers weg te laten of te beperken - zoals hiervoor al genoemd - maar het is uiteraard ook een kwestie van smaak, dan wel bepalend voor wat voor soort foto je voor ogen hebt. De dure fine-art-papieren bevatten, zoals gezegd, meestal geen, of slechts beperkt, witmakers. Bij de goedkopere papieren spelen de optische witmakers juist een relatief grote rol, omdat de lagere prijs verband houdt met een lagere densiteit; de wat minder diepe kleuren en zwarten worden dan als het ware gecompenseerd door een fris witte achtergrond, om het geheel toch een briljant en geslaagd aanzien te geven.

Soms worden de witheid en helderheid vermeld op de verpakking. Dat wordt gedaan met een percentage, bv. 'whiteness 110%'. Alles wat boven de 100% komt, betekent dat er witmakers zijn toegevoegd. Maar lang niet alle leveranciers vermelden het, en is er alleen achter te komen door te testen en te vergelijken. Dat vergelijken is zeker de moeite waard, bv. met proefdrukken die als demo worden getoond.

Het merk Tecco levert een breed spectrum aan fraaie printpapieren

Mijn ervaring is dat een duurder kwaliteitspapier, dat geen optische witmakers nodig heeft, beduidend rijker en krachtiger overkomt dan een papier dat het juist moet hebben van zijn witmakers. Daarbij komt dat de natuurlijke tint van papier, neigend naar ivoor, vaak als heel prettig en rustig wordt ervaren. Met name bij de papieren die van natuurlijke vezels (katoen of bamboe) zijn gemaakt.

Fine art kwaliteitspapier

Veel van betere fabrikanten bieden een serie 'fine art'-papieren aan. Daarvoor bestaat geen eensluidende uitleg van wat dat precies behelst. In ieder geval zijn het de toppers uit hun assortiment, waar niet op kwaliteit is bezuinigd, en die heel lang mee moeten gaan. In de regel wordt het gemaakt van 100% natuurvezel (alpha-cellulose, katoen, bamboe), zijn er geen witmakers verwerkt, en is er geen bronzing te zien.

De toplaag is zo samengesteld dat het maximale dichtheid en scherpte genereert, en meestal heeft het een mat, satinalgans of gestructureerd oppervlak.

Bij sommige fine-art-papieren is in de coating bariumsulfaat (bariet) verwerkt. Dankzij de hoge dichtheid van van dit type papier wordt briljant wit met intense zwarttinten gecombineerd. Het biedt voorts enorm veel tussentinten, waardoor fijne details zichtbaar worden en contouren extreem scherp worden weergegeven. Door de natuurlijke schittering van de barietcoating zijn optische witmakers en glansmiddelen overbodig. Vooral bij zwart-witfotografie komt dit type papier zeer goed tot zijn recht.

Zulke foto's komen in aanmerking voor fine-art afdrucken

Nieuw is de toepassing van bariet zeker niet; ook bij de licht-gevoelige chemische papieren uit de donkere kamer van wel-er werd het succesvol toegepast. Uiteraard hangt aan dit soort papier een stevig prijskaartje, maar daar krijg je dan ook wat voor. Voor specifiek en belangrijk fotowerk, bijvoorbeeld voor aan de wand in de huiskamer of voor een expositie, is het zeker te overwegen.

Printen met dye inkt of gepigmenteerde inkt

Zie mijn eerdere artikel in de SoftwareBus, waar ik nader ben ingegaan op de soorten printers en inkten. Het is zaak om er goed op te letten met welk type inkt een papier bedrukt kan worden. De meeste papieren kunnen zowel dye inkt alsook pigment inkt verwerken. De meeste goedkopere printers gebruiken dye inkt, terwijl de betere fotoprinters vaak werken met gepigmenteerde inkt. Er zijn papieren die slechts uitsluitend met een van de genoemde types inkt kunnen werken. Meestal is dat het geval bij de duurdere types (fine-art) papier, en in die gevallen betreft het meestal gepigmenteerde inkt. Ook hier geldt: let goed op voordat je tot aanschaf overgaat, zeker als het om dure papieren gaat.

Producenten en leveranciers

Ik kom nu op het moeilijkste en mogelijk meest sensibele onderwerp: wie maakt nu al die fotopapieren? Zoals gezegd zijn er talloze merken, maar heel veel van die merken produceren de papieren niet zelf, en verkopen het onder hun

eigen handelsnaam. Je moet echt thuis zijn in die wereld van de papierproductie om erachter te komen wie echt zelf produceert, of alleen maar een naam en productserie in de markt zet. Er wordt beweerd (maar dat kan ik niet staven) dat er maar een zeer beperkt aantal producenten in de wereld is dat zulke papieren maakt. Soms verkopen die het alleen onder eigen naam, en soms produceren die ook (of zelfs uitsluitend) voor andere merken.

Om te beginnen een lijst (maar zeker niet volledig !) van bekende merknamen die door de Nederlandse (foto)handel te koop wordt aangeboden: Hahnemühle, Canon, Epson, Ilford, Bonjet, Tetenal, Kodak, Tecco, HP, Harman, Permajet, Canon, ProLine, Innova, Museo.

Wat opvalt is dat er ook namen van printerfabrikanten tussen staan. Ik durf te stellen dat deze de papieren elders laten maken en onder hun printernaam op de markt (laten) brengen. Maar men heeft uiteraard de papieren wel zó laten maken dat ze goed matchen met hun printers. Niet in de laatste plaats voor wat betreft het kleurbeheer. Of dat trouwens een garantie is voor de beste kwaliteit, is maar betrekkelijk.

Hahnemühle is een gevestigde naam in de wereld van kwaliteit printpapieren

Verder zitten er namen tussen van fabrikanten van chemische lichtgevoelige papieren van weleer (zoals Kodak en Ilford). Of ze nog zelf papier produceren, is niet duidelijk. Feit is wel dat deze merken hun oude vertrouwde naam hoog willen houden en geen slechte materialen op de markt kunnen brengen.

Van alle andere merken is het slechts gissen of en wat ze zelf maken. Van Hahnemühle en Tecco - beide Duitse firma's - weet ik zeker dat zij ook echt een eigen productielijn hebben, maar of ze ook voor andere merknamen produceren, durf ik echt niet te zeggen.

Zijn alle andere merken dan minder goed? Zeker niet! Daar kunnen heel fraaie producten tussen zitten. Vaak zijn ze uitgebracht door bekende retailers. Als voorbeeld - op de Nederlandse markt - noem ik de fotopapieren van 123inkt. Het assortiment van 123inkt is interessant; de kwaliteit van hun volledige aanbod is bijzonder goed, en sinds enige tijd brengen ze ook zeer fraaie fine-art-papieren ('speciaal papier') onder eigen merk uit. Van hun glossy papieren valt me op dat ze wat rijk aan witmakers zijn; naar mijn mening hoeft dat niet omdat de dekking, kleurdiepte en scherpte van deze eigen merklijn al dik in orde zijn. Maar per saldo een fraai aanbod met mooie kwaliteit.

Een ander voorbeeld is de retailer HEMA, die onder eigen naam fotopapier uitbrengt, met redelijke kwaliteit.

Ook een kijkje over de landsgrenzen kan interessant zijn. Vaak worden in andere landen weer heel andere merken aangeboden, die ook goed kunnen zijn. Zo ben ik via een Slovaakse collega in aanraking gekomen met twee merken die

het proberen waard waren. Een zeer interessante is het Tsjechische merk Fomei. Met wat speuren op internet kwam ik er achter dat dit merk vooral in de Midden-Europese landen en Duitsland wordt aangeboden. Het papier - verschillende soorten, waaronder fine-art-varianten - wordt overigens in Japan geproduceerd, en via genoemde Tsjechische firma op de markt gebracht.

Met veel goede informatie en service (waaronder het leveren van printprofielen, desnoods - tegen betaling - op maat geleverd). Ik heb de bestseller van dit merk (Pro Pearl 265) uitgeprobeerd, en ben enthousiast geworden: mooie densiteit, fraai oppervlak, stabiel, niet te kwistig met optische witmakers.

Fraaie papieren leverbaar in Midden Europa

Een ander experiment uit Midden-Europa betrof het merk ProCart, wat onder andere door de Slowaakse leverancier van inktcartridges Mojetonery (een firma die vergelijkbaar is met het Nederlandse 123inkt) wordt verkocht. Ook best fraai en interessant. Van hun standaard glossy paper vond ik trouwens dat die verdacht veel leek op het glossy papier van de HEMA. Dit voedt mijn vermoeden dat het zomaar kan zijn dat vele namen en soorten uit één fabriek afkomstig zijn.

Deze producten van Midden-Europese leveranciers waren, mede vanwege de zeer scherpe prijs, voor mij het testen waard; bijvoorbeeld: aan nog geen 9 euro voor 25 vel A4 voor het voornoemde prachtige Fomei-papier val je je geen buil.

Om die reden kan het interessant zijn om op basis van de prijs nog eens te speuren op internet, zeker voor de alledaagse papieren. Voor echt chique prints, bv. voor exposities, val ik toch liever terug op de bekende voornoemde leveranciers van kwaliteitspapieren. En pas op met goedkope producten: goedkoop kan duurkoop zijn! Soms heb je mazzel, en soms tref je een matig product aan. Dat is een kwestie van gokken en uitproberen. Ik heb eens in een impuls een pakje glossy fotopapier meegenomen van de Action. Dat was ronduit matig, zoal niet slecht. Maar ja, voor slechts € 1,39 voor een pak van 20 vel A4 mag je eigenlijk niet zeuren.

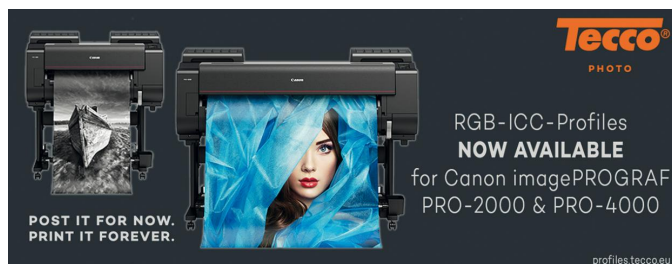
Bij de Aldi heb ik daarentegen wel eens voor een zeer scherpe prijs een best aardig glossy papier van doorsnee kwaliteit gescoord. Ook op de Chinese webwinkels, zoals Ali-Express, zie je de meest exotische merknamen voorbij komen. Daarmee heb ik geen ervaring, maar ik zie vaak een merk 'Mandik' voorbij komen, dat een 260 grams papier levert van diverse oppervlakken, voor nog geen 7 euro voor 20 vel A4. Dit merk wordt geproduceerd door de Chinese papierfabriek Foshan GuangShiBo office supplies Co. Ltd (verrassend genoeg is dit Chinese merk er heel open over).

Wellicht dat ik het eens een keer probeer. En overbodig te melden: houd portokosten, btw en invoerrechten in de gaten als je koopt over de grens. Vooral als het van buiten Europa komt. Dan kan het alsnog een dure aankoop worden. Op de website van de Belastingdienst/Douane is er een informatie-

ve pagina aan besteed, en daar kun je checken of en hoeveel rechten je moet betalen bij aankoop buiten de EU.

Printprofielen

De fabrikanten c.q. leveranciers van de betere merken/soorten papier leveren vaak printprofielen. Die zijn vrijwel nooit beschikbaar voor eenvoudige bureauprinters, maar meestal voor de betere fotoprinters. Zulke profielen zijn te downloaden, soms vrij voorhanden, en soms na aanmelding met een account. Bij elk merk papier is het de moeite waard om op internet na te zoeken of er voor je thuisprinter een profiel behorend bij een bepaald type papier beschikbaar is. Indien ermee gewerkt kan worden, is dat een garantie om er het beste aan kwaliteit uit te kunnen halen. Een beetje jammer is dat als een bepaalde (foto)printer niet meer wordt gemaakt, er op enig moment geen profiel (meer) wordt geleverd.

Veel van de betere leveranciers bieden printprofielen aan

Zo werk ik nog zeer naar tevredenheid met de Epson R2880, die niet meer wordt gemaakt, en inmiddels is 'ingehaald' door twee nieuwere generaties, en ik zie het aantal profielen bij veel papierleveranciers voor mijn printer gestaag teruglopen. Dan moet je het dus zelf bepalen, met testprints of met een apparaat waarmee je zelf printprofielen kunt maken (zoals de X-Rite Colormunki).

Verder is het jammer dat sommige eigen merklijnen van retailers best goede papieren leveren, maar geen profielen beschikbaar hebben.

Zo noem ik weer de uitstekende papieren van 123inkt, waaronder een fantastisch 290 grams barietpapier, waarvoor een beschikbaar profiel de perfecte finishing touch zou kunnen zijn (ik heb voor dit papier zelf een profiel ingemeten met de Colormunki, en daarmee is ge-bleken dat dit papier van zeer grote klasse is).

Het beste papier?

Maakt dit epistel de lezer wat wijzer? Ik hoop van wel! De keuze is en blijft altijd een afweging tussen prijs en kwaliteit, en verder is het een kwestie van simpelweg uitproberen. Let in ieder geval op:

- dat het fotopapier van een redelijke dikte is, en voldoende dots per inch aankan;
- geschikt is voor je printer (qua maat, gewicht, maximale resolutie, en welke soort inkt verwerkt kan worden);
- of voor je gevoel, en vooral in relatie tot het soort foto dat je afdrukt, dat het er fijn uit ziet;
- dat je voor belangrijk fotowerk beter niet op de kosten kunt besparen;
- dat je er van tevoren rekening mee houdt of een druk wel of niet lang mee moet gaan.

En een aloude tip, nog uit de tijd van de chemische analoge fotografie, maar nog altijd actueel: er is niets tegen het uitproberen van uiteenlopende papieren, maar heb je eenmaal een of enkele soorten papier gevonden waarmee je tevreden bent, blijf er dan bij!